

Tytuł	Uchwała w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw
Autor	Zarząd Województwa Podkarpackiego
Projekt z dnia	09.01.2018 r.

Uwagi:

Lp.	Nazwa (nazwisko i imię) zgłaszającego uwagi, kontakt: telefon, e-mail	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. §, pkt)	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie do uwagi
1.			<p>1. Proponowana ustawa antysmogowa, na wzór woj. małopolskiego czy śląskiego nie jest najlepszym wyjściem z sytuacji. Kotły tzw. V klasy to zwykle kotły podajnikowe, drogie i praktycznie ograniczone do jednego paliwa (ekogroszek). Nie wyobrażam sobie by kilkaset tysięcy użytkowników kotłów zasypowych w naszym województwie z dnia na dzień zmieniło swoje stare kotły na podajnikowe. Pojedynczy koszt wymiany zwykłego kotła zasypowego na podajnikowy to co najmniej 15 000 PLN. Do kosztów samego kotła 5 klasy (6-12 000 PLN) dochodzi montaż wraz z częściami – rury, pomki, przyłącza (2-3 000 PLN). Kotły 5 klasy emisyjnej muszą współpracować z odpowiednim kominem, nieczułym na korozję niskotemperaturową i kwasy. Spaliny z takiego kotła o temp. 60-80stC niszczył krótkim czasie zwykły komin z cegły, a takie kominy w większości są w podkarpackich, nawet w nowszych domach. Do tych kotłów zalecane są kominy ceramiczne (systemowe) lub wkłady /kominy z rur kwasoodpornych. Koszt przerobienia/postawienia od podstaw komina to 3-10 000 PLN. Inną sprawą były wymóg kotłów kl.5 w nowobudowanych domach.</p>			<p>Władze samorządowe Podkarpacia kierując się przede wszystkim troską o zdrowie społeczeństwa podjęły prace nad uchwałą z art. 96 POŚ, tzw. „antysmogową”. Ma ona na celu doprowadzenie do poprawy jakości powietrza, tak aby poprawie zdecydowanie uległa jakość życia mieszkańców Podkarpacia. Istotnym elementem jest zmniejszenie kosztów jakie społeczeństwo ponosi w związku z chorobami spowodowanymi złą jakością powietrza oraz szybsze doprowadzenie do osiągnięcia standardów jakości powietrza przewidzianych prawem. Ponieważ głównym źródłem zanieczyszczeń do powietrza jest ogrzewanie indywidualne domów i mieszkań paliwami stałymi, ale również odpadami, to konstytucyjnym obowiązkiem władz samorządowych jest stworzenie takich warunków prawnych, aby sytuacja uległa poprawie. W ramach pracy wykonano ekspertyzę oceniającą skuteczność zaproponowanych rozwiązań, która wskazała, że wdrożenie uchwały antysmogowej na terenie województwa jest uzasadnione. W ekspertyzie oszacowano również koszty jej wdrożenia oraz wskazano możliwości finansowania działań.</p>

						Od 1 października 2017r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, które określa obowiązek wprowadzenia do użytkowania od dnia 1 lipca 2018r. kotłów klasy V wg normy EN 303-5:2012, natomiast od dnia 1 stycznia 2020r. obowiązują wprost wymogi Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 w odniesieniu do wymogów dot. ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe. Uchwała precyzuje okresy przejściowe wymiany kotłów.
			<p>2. Kotły zasypowe, które w większości eksploatuje się w podkarpackich domach to tzw. kotły górnego spalania GS (wylot spalin u góry komory zasypowej), konstrukcji znanej już od 100 lat, nieefektywne i nieekologiczne przy nieumiejętnym sposobie palenia. Właśnie złe nawyki palenia w takich kotłach są przyczyną tzw. smogu i zanieczyszczenia pyłami PPM 10, PPM 2.5, benzopirenem itp.</p> <p>Najczęstsza praktyka palenia to zapalenie opału od dołu i zasypanie węglem całej komory załadowniczej. Powoduje to złe spalanie, zadymianie okolicy i straty opału. Czystszy sposób, bardziej ekonomiczny jest palenie w takich kotłach od góry, gdzie zasypany opał jest spalany z góry na dół, czysto i bez niepotrzebnych strat paliwa. Potrzeba jednak uświadomienia ludziom, że taki sposób palenia jest zdrowszy i ekonomiczny (czyste ogrzewanie.pl). Kotły górnego spalania GS nie mieszczą się w żadnej klasie emisyjnej, odpalane z góry spalają jednak opał czysto i ekonomicznie.</p>			<p>Niestety problem zanieczyszczenia powietrza w województwie podkarpackim, jest problemem znanym od dłuższego czasu, a podejmowane do tej pory działania są nieskuteczne. Dlatego niezbędnym było określenie takich działań, które zobligowałyby by mieszkańców do zaangażowania się w problem zanieczyszczenia powietrza. Niestety doświadczenie mówi, że w przypadku sposobu spalania paliw stałych w tak zanieczyszczonych rejonach Polski edukacja dotycząca sposobu spalania jest nieskuteczna i niewystarczająca. Wprowadzenie do obiegu wyłącznie kotłów z podajnikiem daje gwarancję skutecznej walki ze smogiem.</p>
			<p>3. Drugi rodzaj kotłów zasypowych to kotły dolnego spalania DS. (wylot spalin u dołu komory załadowniczej), konstrukcja ta wymusza niejako czyste spalanie, opał zapalany tradycyjnie na ruszcie, zasypuje się węglem/drewnem i spalany jest czysto i ekonomicznie, a pali się tylko dolna warstwa opału. Niektóre kotły DS. mają klasę 4 i 5 emisyjną, są ekonomiczne i</p>			

			niezanieczyszczaną powietrza w takim stopniu jak źle używane kotły GS.			
			4. Dobrym wyjściem byłaby kampania uświadamiająca ludziom sposoby czystego spalania w tradycyjnych kotłach zasypowych (metoda „od góry” w GS).			
			5. Większość ludzi wcale nie spala śmieci w swoich kotłach, tylko źle użytkuje zwykłe kotły GS nie potrafi po prostu palić bardziej ekologicznie . Smog powoduje zwykle złe spalanie zwykłego polskiego węgla w starych konstrukcyjnie, chociaż nowych kotłach.			
2.			1. Brak wzmianki na temat rodzajów kotłów 5 klasy, jakie będzie można stosować (chodzi o to, by oprócz kotłów gazowych czy ma paliwa stałe z automatycznym podawaniem paliwa, objąć również regulacją również kotły tzw. zgazowujące drewno).	Należy wpisać do katalogu urządzeń kotły klasy 5 zgazowujące drewno.	Zapewne sporo jest mieszkańców , którzy mają dostęp do swojego drewna i należy im dać możliwość, by drewno to wykorzystać, nie marnować go, zmuszając ludzi do zakupu opału	Uchwała nie wyklucza stosowania kotłów zgazowujących, o ile spełniają wymagania określone w §4 oraz §6 pkt 1 ppkt 4)
			2. Jak będzie wyglądała sytuacja z kominkami? Czy uchwała zabroni ich użytkowani lub w przyszłości wymusi jego likwidację?		Jest wielu mieszkańców, którzy od wielu lat ogrzewają swoje domy kominkiem.	W uchwale przewidziany został okres przejściowy dla miejscowych ogrzewaczy powietrza (kominków) do dostosowania się do wymogów uchwały. Zgodnie z zapisami §8 pkt 2) dla ogrzewaczy pomieszczeń, których zakup nastąpi przed 1 maja 2018 r. wymagania uchwały zaczną obowiązywać od dnia 1 stycznia 2023 r. Wymóg ten nie dotyczy ogrzewaczy, których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80% lub tych, które zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w punkcie 2 załącznika II Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185. Na wniosek zapis został skorygowany.
3.		Uwagi i sugestie dotyczące uchwały antysmogowej	1. Należy czymś zachęcić do korzystania z gazu, mam tu na myśli wprowadzenie taryfy zmniejszającej cenę gazu w okresie grzewczym listopad – marzec dla tych gospodarstw, które ogrzewają mieszkania gazem.		Dom w którym mieszkam opalany był węglem, obecnie od 10 lat gazem. Ogrzewanie gazem jest drogie a różnica w kosztach wynosi 20-	Zapisy wpływające na taryfę lub cennik paliw nie mieszczą się w ustawowym zakresie regulacji określonym w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska. Równocześnie należy wyjaśnić, iż rząd polski zobowiązał się do

					25%. Na osiedlu, w okresie dwóch sezonów grzewczych ubyło około 50 gospodarstw ogrzewanych gazem. Dane uzyskałem od inkasenta, a więc przybyło „trucielei”. Nie jestem producentem smogu, ale konsumentem i odczuwam to zwłaszcza rano i wieczorem i przy niskich temperaturach.	wdrożenia polityki „Czyste powietrze”, która m.in. w pewnym zakresie przewiduje regulację taryf paliw.
			2. Dopłata przy wymianie kotłów na nowoczesne.		Duża niechęć samych zainteresowanych ze względu na duży jednorazowy wydatek.	
			3. Zakaz, a nawet karanie za opalanie węglem złej jakości lub miałem.		Nie rozpowszechniać złej jakości węgla i miału.	Uchwała w §6 wprowadza zakaz stosowanie paliw niskiej jakości, tj. węgla brunatnego, mułów i flotokonzentratów, miału węglowego oraz wilgotnej biomasy Uwaga nie dotyczy projektu uchwały. Wybór sposobu ogrzewania leży w gestii eksploatującego urządzenie grzewcze. Niemniej jednak wskazana byłaby szeroka promocja ww. uchwały.
			4. Jeżeli jest możliwość ogrzewania elektrycznego należy go propagować i reklamować.		Ta forma ogrzewania jest szczególnie preferowana w niewielkich domach i korzystanie z II taryfy.	
			5. Jest też możliwość ogrzewania olejem opałowym tak mało rozpowszechnionym ale nietrującym środowiska.		Należałoby zorganizować targi, wystawy, prezentacje możliwości grzewczych	
4.			Proszę o wprowadzenie dla województwa wzorem innych uchwał antysmogowych w innych regionach kraju nakazu by w nowo budowanych czy remontowanych domach (jeśli ktoś chce używać tych źródeł ogrzewania) był obowiązek instalacji OD RAZU tylko spełniającego normy pieca węglowego minimum 5 klasy lub kominka (wyposażonego w elektrofiltr) i by ów nakaz wszedł w życie jak najszybciej.		Nie może być bowiem sytuacja w której w miejsce likwidowanych starych pieców węglowych i nie spełniających norm kominków będą w tym czasie instalowane w innych domach kolejne tego typu urządzenia.	Zgodnie z zapisami uchwały, kotły zakupione po 1 maja 2018 r. muszą spełniać wymagania dla kotłów klasy 5 i tylko takie dopuszcza się do eksploatacji, także ogrzewacze powietrza (kominki) zakupione po 1 maja 2018 r. muszą spełniać wymagania określone w Rozporządzeniu Komisji UE 2015/1185. Dla źródeł zakupionych przed tym terminem uchwała przewiduje odpowiednio długi okres przejściowy na dostosowanie do wymogów. Okresy przejściowe zostały określone w sposób optymalny zapewniając możliwość wymiany istniejących źródeł ogrzewania po zakończeniu ich żywotności, przy

						zachowaniu priorytetu możliwe najszybszej poprawy jakości powietrza.
			Uważam też, podobnie jak naukowcy i organizacje społeczne, że jeśli chodzi o dopuszczony do użytkowania węgiel to dopuszczalny poziom siarki powinien wynosić maksymalnie 0,6%, poziomu popiołu 8%, a wilgotność węgla maksymalnie 10%.			Ustalenie wymagań jakościowych dla paliw pozostaje w gestii ministra właściwego ds. energii.
5.	<p>1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>	§ 4	Kotły spełniające wymagania 5 klasy według normy PN-EN 3035:2012 należy dopuścić wyłącznie jeżeli zostały oddane do eksploatacji przed datą wejścia w życie Uchwały.	Niezbędna jest zmiana §4 Uchwały poprzez dopuszczenie do eksploatacji wyłącznie kotłów CO spełniających wymogi określone w punkcie 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, z automatycznym podawaniem paliwa (za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo).	Zmiana ta podyktowana jest koniecznością osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego w świetle ekspertyzy uzasadniającej projekt Uchwały antysmogowej ¹ (dalej: uzasadnienie Uchwały), w której obliczeń dokonano dla założenia polegającego na wymianie istniejących kotłów na kotły retortowe (automatyczne) spełniające wymogi ekoprojektu. Należy podkreślić, że zarówno w normie PN-EN 303-5:2012, jak i w Rozporządzeniu UE dot. ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, standard emisji pyłu dla kotłów z automatycznym podawaniem paliwa jest ostrzejszy i wynosi 40 mg/m ³ , podczas gdy dla kotłów z ręcznym podawaniem paliwa wynosi on 60 mg/m ³ . Urządzenia spełniające wymogi ekoprojektu, w odróżnieniu od kotłów	Zapisy uchwały są zgodne z obowiązującymi od 1 lipca 2018r. regulacjami krajowymi, tj. wymogami rozporządzenia MRIF w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe. Natomiast jeśli gmina w ramach projektów parasolowych będzie starała się o pozyskanie środków finansowych w ramach RPO WP, to dofinansowanie uzyskają kotły z automatycznym podawaniem paliwa spełniające wymogi ekoprojektu. Wykonana ekspertyza wykazała skuteczność takiego rozwiązania.

					5 klasy wg. normy PN-EN 303-5:2012, gwarantują utrzymanie poziomów emisji również przy obciążeniu niższym od nominalnego.	
1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold.	§8 pkt 1 i 2	Niezbędna jest zmiana §8 pkt 1 i 2 Uchwały w zakresie kryterium, od którego uzależniony jest termin wdrożenia Uchwały. Zgonie z projektem Uchwały kryterium tym jest data zakupu źródła ciepła potwierdzona dowodem zakupu lub innym dokumentem.	Datę rozpoczęcia obowiązywania Uchwały należy uzależnić od daty rozpoczęcia eksploatacji urządzeń, rozumianego jako pierwsze uruchomienie w miejscu obecnego użytkowania. Wzorcowe rozwiązanie w tym zakresie zastosowano w uchwale antysmogowej przyjętej dla województwa małopolskiego. Należy podkreślić, że w uzasadnieniu Uchwały wskazano takie właśnie rozwiązanie	Doprowadzi to do niekorzystnego zjawiska polegającego na celowym zakupie urządzeń niespełniających wymogów uchwały przed jej wejściem w życie, w szczególności kotłów pozaklasowych, których eksploatacja będzie możliwa do 1 stycznia 2026 r. Ponadto, możliwe będzie przenoszenie istniejących urządzeń do nowych nieruchomości lub ich sprzedaż (w chwili obecnej do sprzedaży używanych kotłów nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe.	Uchwałodawca nie może zakładać złych intencji mieszkańców województwa. Proponowany zapis jest korzystniejszym rozwiązaniem prawnym dla mieszkańców. Wszystkie sformułowania „rozpoczęcie eksploatacji” zawarte w ekspertyzie należy rozumieć zgodnie z zapisami §8 pkt 1 i 2 projektu uchwały.	
1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold.		Należy skrócić termin wdrażania uchwały w odniesieniu do kotłów niespełniających wymagań normy PN-EN 303-5:2012 (kotłów zasypowych pozaklasowych, zwanych potocznie kopciuchami).		Odroczenie terminu wdrożenia Uchwały aż do 1 stycznia 2026 r. w przypadku części takich urządzeń nie znajduje żadnego uzasadnienia, w szczególności w świetle ich szkodliwego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców regionu, a także mając na uwadze przepisy prawa UE. Ponadto,	Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 maja 2018 r. Termin do 1 stycznia 2026 r. jest tylko jednym z okresów przejściowych. Okresy przejściowe zapisane w projekcie uchwały są kompromisem pomiędzy potrzebą jak najszybszego osiągnięcia dobrej jakości powietrza, a możliwościami finansowymi mieszkańców Podkarpacia i poszczególnych samorządów gminnych. Ponadto projekt uchwały nie może zakładać złych intencji mieszkańców województwa i ich	

					<p>takie rozwiązanie motywuje do zakupu tanich, wysokoemisyjnych kotłów pozaklasowych w okresie poprzedzającym wejście w życie Uchwały. Co więcej, powody dla których przyjęto tak długi okres przejściowy nie zostały w ogóle wyjaśnione w uzasadnieniu Uchwały. Ewentualne wyższe koszty związane z szybszym wdrożeniem Uchwały powinny zostać zestawione z kosztami, w szczególności kosztami zdrowotnymi, będącymi następstwem utrzymywania się na terenie województwa ponadnormatywnych stężeń szkodliwych substancji.</p>	<p>chęci działania na szkodę jakości powietrza. Województwo podkarpackie nie ma aż tak złej jakości powietrza jak województwo śląskie i małopolskie, a uchwała w okresach przejściowych jest zbieżna z treścią obowiązującej uchwały dla województwa śląskiego.</p>
	<p>1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>		<p>Wskazane jest wprowadzenie odrębnych regulacji dla obszarów województwa, w których istnieje możliwość przyłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczych, poprzez całkowity zakaz spalania paliw stałych w celach grzewczych (z ewentualnym pozostawieniem możliwości użytkowania kominków i innych ogrzewaczy wyłącznie w celach rekreacyjnych, z odpowiednimi obostrzeniami).</p>		<p>Ogrzewanie przy użyciu paliw stałych w sytuacji, w której możliwe jest stosowanie ciepła sieciowego, jest nieuzasadnione ekonomicznie i ekologicznie. W uzasadnieniu Uchwały wskazuje się, że wymiana źródła ciepła na ciepło sieciowe jest zwykle najtańszym rozwiązaniem, zaś koszty ogrzewania sieciowego nie odbiegają od kosztów ogrzewania przy użyciu kotłów retortowych na</p>	<p>Art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska może wprowadzać ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, czyli głównie w zakresie eksploatacji kotłów. Zapisy tego artykułu nie dają możliwości zmiany sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. zakazu stosowania kotłów i wymiany na ogrzewanie sieciowe. Określenie sposobu zaopatrzenia budynków, w tym pierwszeństwo dla ogrzewania sieciowego w rejonach objętych systemem ciepłowniczym powinno wynikać z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zakazy i ograniczenia, o których mowa w Art. 96 ust. 6 pkt. 1 ww.</p>

					<p>ekogroszek. Należy przy tym podkreślić, że art. w6 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: POŚ) umożliwia określenie w uchwale obszarów, na których wprowadza się poszczególne ograniczenia lub zakazy.</p>	<p>ustawy POŚ dotyczą rodzaju i jakości paliw stosowanych w kotłach, a nie sposobu zaopatrzenia w ciepło.</p>
	<p>1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>		<p>Należy wprowadzić odrębne regulacje dla miasta Rzeszowa, dążąc do niezwłocznej, całkowitej likwidacji indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe na obszarach, na których istnieje możliwość przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej, zaś docelowo na obszarze całego miasta.</p>		<p>Rzeszów boryka się ze szczególnie wysokim poziomem zanieczyszczenia powietrza. W roku 2017 stacja pomiarowa WIOŚ Rzeszów-Nowe Miasto odnotowała przekroczenie dopuszczalnego dobowego stężenia pyłu PM10 48 razy. W styczniu 2017 r. przez siedem dni średniodobowe stężenie pyłu PM10 przekroczyło 100 µg/m3. Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło w 2017 r. 4,22 ng/m3, co stanowi ponad czterokrotne przekroczenie wartości docelowej. Jak wskazano w Programie ochrony powietrza dla strefy Miasto Rzeszów, emisja powierzchniowa stanowi główne źródło pyłu PM10 i PM2,5 na terenie miasta (52,86%), aczkolwiek znaczny jest również</p>	<p>Niestety ze względu na fakt, iż Rzeszów jest miastem wojewódzkim istotnym czynnikiem wpływającym na zanieczyszczenie pyłem jest również komunikacja. W latach suchych (z mniejszą ilością opadów) wpływ komunikacji w obserwowanych stężeniach przeważa nad wpływem sektora komunalno – bytowego. Rok 2015 (bazowy dla aktualizacji POP) był właśnie takim przykładem. Równocześnie cytowane wartości przekroczeń są znacząco mniejsze od problemów z jakimi boryka się Kraków czy Wrocław. W 2016r. w Rzeszowie w ramach monitoringu jakości powietrza nie stwierdzono przekroczeń normy dobowej powyżej 35. W specyficznym 2017r. wg danych WIOŚ wystąpiło 47 przekroczeń. Ponadto w Rzeszowie prężnie dąży się do wyeliminowania kotłów węglowych, poprzez rozbudowę ciepłociągów, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej. Wykonana ekspertyza (dla roku bazowego 2015) wykazała, że przy tak wysokim udziale komunikacji w Rzeszowie, przy wprowadzeniu całkowitego zakazu spalania węgla poziom dopuszczalny dla pyłu PM10 (24-h) nie zostałby dotrzymany. W przypadku miasta Rzeszowa istotny jest również napływ</p>

					<p>udział emisji pochodzących z ruchu drogowego (37,10%). Należy jednak mieć na uwadze, że emisje z transportu utrzymują się na podobnym poziomie przez cały rok, podczas gdy emisja ze źródeł powierzchniowych zachodzi głównie w sezonie grzewczym od września do marca, co skutkuje znaczącym zwiększeniem zanieczyszczenia powietrza. Potwierdza to zamieszczona w Programie ochrony powietrza analiza udziału grup źródeł emisji, zgodnie z którą udział stężeń średniorocznych pyłu PM10 ze źródeł powierzchniowych sięga nawet 27,4 µg/m³, podczas gdy udział emisji liniowych nie przekracza 7,6 µg/m³.</p> <p>Jak wskazano w uzasadnieniu Uchwały, nawet wymiana wszystkich urządzeń grzewczych na kotły retortowe na ekogroszek nie doprowadzi w Rzeszowie do osiągnięcia zadowalającej jakości powietrza w zakresie stężeń średniodobowych pyłu PM10 oraz średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu. Obowiązkiem władz samorządowych jest</p>	<p>zanieczyszczeń z sąsiednich gmin, który w pewnych sytuacjach może w wręcz kształtować jakość powietrza na terenie miasta. Obowiązujący POP z 2013r. w działaniu PkRzeWEEG przewiduje w ramach wzrostu efektywności energetycznej wymianę starych niskosprawnych kotłów opalanych węglem na nowoczesne kotły o wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe).</p> <p>Podobnie aktualizacja POP z 2016r. przewiduje w działaniu PkRzeTER pn Poprawa efektywności energetycznej obiektów budowlanych – wdrażanie zasad efektywności energetycznej, w tym termomodernizację oraz wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technicznych – którymi mogą być kotły o wysokiej sprawności energetycznej. Obowiązujący POP nie wprowadza wariantu wskazującego na zakaz spalania węgla w mieście Rzeszowie. W związku z czym projekt uchwały antysmogowej nie stoi w sprzeczności z obowiązującym POP.</p> <p>Z ww. powodów wydaje się nie wskazanym wprowadzanie całkowitego zakazu spalania paliw węglowych na terenie miasta Rzeszowa.</p>
--	--	--	--	--	--	---

					<p>zatem sięgnięcie po rozwiązaniu dalej idące, dążąc do osiągnięcia stanu zgodnego z prawem, a jednocześnie mając na względzie ochronę zdrowia i życia mieszkańców miasta.</p> <p>Rzeszów posiada dobrze rozwiniętą sieć ciepłowniczą oraz gazową.</p> <p>Dopuszczenie do eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe na obszarze, na którym możliwe jest stosowanie ogrzewania sieciowego lub gazowego należy uznać za niezasadne.</p> <p>Co więcej, rozwiązanie takie stoi w sprzeczności z Programem ochrony powietrza. Działanie naprawcze o kodzie PkRzeZSO przewiduje bowiem realizację opracowanego Programu ograniczania niskiej emisji obejmującego likwidację lub wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej, wymianę na urządzenia gazowe oraz węglowe klasy 5 jeśli na danym terenie nie występuje sieć ciepłownicza i gazowa⁷. Tym samym Program ochrony powietrza dopuszcza wymianę źródeł ciepła na kotły węglowe klasy 5 jedynie tam, gdzie nie występuje</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>sieć ciepłownicza i gazowa.</p> <p>Rzeszów na tle pozostałych ośrodków w województwie posiada znacznie większe możliwości finansowe i organizacyjne, które umożliwiają szybszą i skuteczniejszą realizację Uchwały antysmogowej z wykorzystaniem własnych środków. Analiza uwarunkowań ekonomicznych przeprowadzona w uzasadnieniu Uchwały dla całego województwa bez wątplenia nie znajduje zastosowania do stolicy regionu, miasta o dochodach budżetowych przekraczających 1,3 miliarda złotych. Ponadto, duże zagęszczenie zabudowy oraz istnienie straży miejskiej znacząco ułatwia kontrolę przestrzegania Uchwały.</p> <p>Na obszarze miasta pozbawionym dostępu do sieci gazowej i ciepłowniczej możliwe jest ogrzewanie przy użyciu energii elektrycznej, w tym z zastosowaniem pomp ciepła oraz źródeł odnawialnych – kolektorów słonecznych.</p> <p>Postulowane rozwiązanie, tj. wprowadzenie całkowitego zakazu spalania paliw stałych</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>na terenie największego miasta i stolicy regionu z powodzeniem zastosowano w województwie małopolskim (całkowity zakaz spalania paliw stałych na obszarze miasta Krakowa wejdzie w życie z dniem 1 września 201w r.)w oraz w województwie dolnośląskim (całkowity zakaz spalania paliw stałych z pewnymi zastrzeżeniami obowiązować będzie na obszarze Wrocławia oraz miejscowości uzdrowskowych).</p>	
	<p>1.) Koordynator grupy Stacja Rzeszów DZIKI; 2.) Koordynator Programu Czyste Powietrze, HEAL Polska; 3.) Członek Zarządu Fundacji Frank Bold. 4.) w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>		<p>Uzasadnione jest wprowadzenie całkowitego zakazu spalania paliw stałych na obszarze miejscowości uzdrowskowych.</p>		<p>W odniesieniu do uzdrowsk zasadne jest odwoływanie się nie tylko do wymogów prawnych dotyczących jakości powietrza, tj. przestrzegania dopuszczalnych i docelowych stężeń substancji określonych w prawie UE i Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Mając na uwadze szczególną rolę miejscowości uzdrowskowych i konieczność zapewnienia na ich obszarze warunków możliwie najlepszych dla ludzkiego zdrowia, wskazane jest dążenie do maksymalnego ograniczania stężeń</p>	<p>Ustawodawca nie przewiduje specjalnej formy traktowania uzdrowsk w odniesieniu do jakości powietrza. Dla wszystkich obszarów obowiązują jednakowe normy jakości powietrza. Stan jakości powietrza na terenie uzdrowsk Podkarpacia wykazuje brak przekroczeń norm określonych dla standardów jakości powietrza, w tym tlenków azotu, siarki oraz pyłów zawieszonych, co jest rzadko spotykane na terenach uzdrowskowych zwłaszcza południowej Polski. Równocześnie przeprowadzone w ramach ekspertyzy analizy wykazały wysoką skuteczność przewidzianych w uchwale antysmogowej działań. Dlatego w opinii Urzędu nie jest wskazanym zaostrzenie jej zapisów na terenach obszarów uzdrowskowych.</p>

					<p>zanieczyszczeń, do poziomów zalecanych przez środowiska medyczne, w szczególności Światową Organizację Zdrowia (WHO). WHO podkreśla, że każde stężenie pyłu zawieszonego jest szkodliwe dla zdrowia oraz zaleca, aby nie przekraczało ono następujących poziomów: a. dla pyłu PM10 stężenie średnioroczne 20 µg/m³, stężenie średniodobowe 50 µg/m³ (dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku: 3 razy); b. dla pyłu PM2,5 stężenie średnioroczne 10 µg/m³, stężenie średniodobowe 25 µg/m³ (dopuszczalna liczba przekroczeń w ciągu roku: 3 razy). Wartości te są efektem szeroko zakrojonych badań nad wpływem zanieczyszczenia powietrza pyłem na ludzkie zdrowie. Należy podkreślić, że podkarpackie uzdrowiska prowadzą leczenie m. in. w kierunku chorób górnych dróg oddechowych (Polańczyk, Iwonicz-Zdrój, Rymanów-Zdrój), chorób dolnych dróg oddechowych (Rymanów-Zdrój) oraz chorób kardiologicznych i nadciśnienia (Polańczyk,</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>Rymanów-Zdrój). Układ oddechowy i krążenia są najbardziej narażone na skutki oddychania zanieczyszczonym powietrzem, choć dotyczy to także innych układów i organów ludzkiego ciała, m. in. układu nerwowego i hormonalnego. Badania naukowe potwierdziły także przyspieszenie procesów starzenia, wzrost ryzyka zachorowalności na nowotwór pęcherza moczowego czy choroby wieku dziecięcego wskutek ekspozycji na szkodliwe substancje w powietrzu. Wszystkie te choroby leczone i łagodzone są w podkarpackich uzdrowiskach. Dodatkowo, wszystkie miejscowości uzdrowskowe podkreślają swoje walory przyrodnicze oraz klimatyczne, w tym czyste powietrze. Dodać należy w tym miejscu, iż zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskowym, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskowej oraz o gminach uzdrowskowych, status uzdrowska może uzyskać obszar, który spełnia łącznie szereg warunków, w tym posiada klimat o</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie, jak również spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska.</p> <p>Tymczasem stacje pomiarowe WIOŚ w Rymanowie-Zdroju i Iwoniczu-Zdroju wykazały w 2017 r. ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu (odpowiednio 2,34 ng//m³ i 1,7w ng//m³ średniorocznie), zaś średniodobowe stężenia pyłu PM10 sięgały tam w styczniu 2017 r. ok. 100 µg//m³ (8 stycznia 2017 r.). W obu uzdrowiskach dochodzi więc do przekroczenia ustalonej przepisami prawa wartości docelowej dla stężenia benzo(a)pirenu, zaś stężenie pyłów znacząco odbiega od zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia.</p> <p>W przypadku występowania podwyższonych stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa zdrowie kuracjuszy miejscowości uzdrowskich nie jest wystarczająco chronione, co więcej – leczenie chorób układu oddechowego,</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>sercowo-naczyniowego lub innych może wykazać się kontr produktywnie w obliczu oddychania powietrzem o właściwościach szkodliwych dla zdrowia.</p> <p>Rekomendacje WHO dotyczące dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza powinny stanowić maksymalną granicę stężeń pyłów pierwotnych i wtórnych, z zastrzeżeniem, że żaden poziom zanieczyszczeń powietrza nie pozostaje obojętny dla ludzkiego zdrowia i nie może być traktowany jako bezpieczny.</p> <p>Miejscowości uzdrowskie powinny dokładać wszelkich starań, by jako pierwsze w województwie osiągnęły najniższe stężenia szkodliwych substancji w powietrzu.</p>	
	<p>w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy oraz w imieniu Polskiego Alarmu Smogowego.</p>	<p>§6</p>	<p>Konieczne jest zmiana §6 Uchwały poprzez doprecyzowanie parametrów jakościowych paliw dopuszczonych do stosowania w sektorze komunalno-bytowym.</p>	<p>konieczna jest zmiana §6 pkt 3, aby otrzymał brzmienie:</p> <p>3) paliw o uziarnieniu poniżej 5 mm oraz paliw zawierających węgiel kamienny lub węgiel brunatny spełniających w stanie roboczym co najmniej jeden z następujących parametrów: a) wartość opałowa poniżej 26 MJ/kg, b) zawartość popiołu powyżej 8%,</p>	<p>Jakość paliwa stałego stosowanego w piecach, kotłach c.o. warunkuje uzyskanie parametrów energetycznych i emisyjnych określonych w ich certyfikatach na zgodność z odpowiednimi normami (PN EN 303-5 wersja 2012). Wymagania jakościowe dla paliw węglowych winny</p>	<p>Parametry jakościowe paliw przewidziane są do doprecyzowania w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakości paliw stałych, które Minister wdroży w ramach programu „Czyste Powietrze”.</p> <p>W stosunku do projektu ww. rozporządzenia wprowadzono zakaz w stosowaniu węgla brunatnego, mułków i flotokoncentratów oraz ograniczono możliwość stosowania węgla drobnego (miałów).</p>

				<p>c) zawartość siarki powyżej 0,6%; Parametry te wynikają bezpośrednio z propozycji ekspertów Polskiej Izby Ekologii, w której wskazana jest konieczność stosowania paliw kwalifikowanych do kotłów, którego standardy określone są w niniejszej uchwale.</p>	<p>zawierać te parametry, które wpływają na sprawność energetyczna i emisje zanieczyszczeń, z jednoczesnym uwzględnieniem rodzaju palenisk (automatyczne – retortowe i podsuwowe, ręczne wprowadzanie paliwa do paleniska). Do tych parametrów należy zaliczyć: wartość opałową w stanie roboczym, zawartość wilgoci, popiołu, części lotnych i siarki oraz uziarnienie.</p>	
		§8 pkt 1 i 2	<p>Niezbędna jest zmiana §8 pkt 1 i 2 Uchwały w zakresie kryterium, od którego uzależniony jest termin wdrożenia Uchwały.</p>	<p>Należy zmienić §8 pkt 1 i 2 Uchwały tak, by otrzymał brzmienie: 1) <i>wymagania wskazane w §4 dla instalacji, których eksploatacja nastąpi przed 1 maja 2018 roku będą obowiązywać...</i> 2) <i>wymagania wskazane w §5 dla instalacji, których eksploatacja nastąpi przed 1 maja 2018 roku będą obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku, chyba że instalacje te będą...</i></p>	<p>Zgonie z projektem Uchwały kryterium tym jest data zakupu źródła ciepła potwierdzona dowodem zakupu lub innym dokumentem. Doprowadzi to do niekorzystnego zjawiska polegającego na celowym zakupie urządzeń niespełniających wymogów uchwały przed jej wejściem w życie, w szczególności kotłów pozaklasowych. Ponadto, możliwe będzie przenoszenie istniejących urządzeń do nowych nieruchomości lub ich sprzedaż (w chwili obecnej do sprzedaży używanych kotłów nie mają zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 1 sierpnia 2017 r.</p>	<p>Uchwałodawca nie może zakładać złych intencji mieszkańców województwa</p>

					w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe).	
			Konieczne jest skrócenie terminu wdrażania uchwały w odniesieniu do kotłów niespełniających wymagań normy PN-EN 303-5:2012 (kotłów zasypowych pozaklasowych, zwanych potocznie „kopciuchami”).		Odroczenie terminu wdrożenia Uchwały aż do 1 stycznia 2026 r. w przypadku części takich urządzeń nie znajduje żadnego uzasadnienia, w szczególności w świetle ich szkodliwego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców regionu, a także mając na uwadze przepisy prawa UE . Ponadto, takie rozwiązanie motywuje do zakupu tanich, wysoko emisyjnych kotłów pozaklasowych w okresie poprzedzającym wejście w życie Uchwały. Co więcej, powody dla których przyjęto tak długi okres przejściowy nie zostały w ogóle wyjaśnione w uzasadnieniu Uchwały. Ewentualne wyższe koszty związane z szybszym wdrożeniem Uchwały powinny zostać zestawione z kosztami, w szczególności kosztami zdrowotnymi, będącymi następstwem utrzymywania się na terenie województwa ponadnormatywnych stężeń. Konieczne jest, aby wzorem uchwały dla województwa małopolskiego	Analiza ekonomiczna i finansowa nie pozwala na skrócenie terminu, szczególnie biorąc pod uwagę stopień ubóstwa mieszkańców. Zakres przewidzianych do realizacji zadań poniesie za sobą ogromne koszty, których pozyskanie uzależnione jest od instytucji zewnętrznych. Niemniej jednak podjęte zostaną wszelkie środki w celu maksymalnego przyspieszenia realizacji zapisów uchwały, które pokrywają się z zapisami POP.

					<p>wyeliminować wszystkie kotły niespełniające standardów emisyjnych tzw. „kopciuchy” do dnia 1 stycznia 2024, natomiast do dnia 1 stycznia 2028 wyeliminować kotły klasy 3 i 4 według normy PN-EN 303-5:2012. Kotły spełniające wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, które są już eksploatowane lub zostaną zainstalowane do końca kwietnia 2018 roku (przed datą wejścia w życie uchwały) powinny zostać wymienione do końca roku 2028, czyli w zasadzie do końca swojej żywotności, która w praktyce oceniana jest zazwyczaj na 8-10 lat.</p>	
--	--	--	--	--	--	--